

میدان بهاس

فروفيسور فونيتيك
دالم كوڠريس بهاس دان فرسوراتن ملايو

كوڠريس بهاس دان فرسوراتن ملايو يفتله برسيدغ فديولن سفتمبر يغللو سودهله
تمت دغن منيغكلكن روايه كناغن ۲ سوک دان دوک . سوک کران ترچافين ببراف کحيان
دالم فرسوراتن، دان دوک کران دانتارا کحيان ۲ ايت اديغ فلسوم دسيکن ستغه درفد
اهل ۲ بهاس کيت منجادي فآ توره بلاک سهگک اديغ تيدق دافه ممفرتاهنکن اف يغ
دانجورکن دان اف يغ تله دتوليس دالم قرطس کرجان، بهکن اف يغ تله دبينا برتاهون ۲
تله درنتوهکن دغن تاغنن سنديري .

(اوله: عبدالله باسميح)

فريادفيس فرفيسور فريونو يفتله دفاقرکن دالم
كوڠريس بهاس اندونيسيا دميدان دالم تاهون
1954 دهولو .

ايتوله سببن تتکل فنوليس رنچان اين،
منتغ ايسي قرطس کرج اسرف دالم كوڠريس،
منجاديکن فرفيسور دقتور فريونو لوف دارتن،
لالو ميرغ ورک نگارا اندونيسيا کتورنن
عرب، دغن سوات چارا يغ چروبه .

تيدقکن فروفيسور فريونو ايت سببن
تله منلجايي ديرين سنديري دان ممبري مالو کفد
نگارا دان فمرته يغ دواکيلين .

فربواتن فرفيسور فريونو متدابق دادا
داستان جوهر - فدهاري فنوتف كوڠريس

دالم سوأل فپاتوان بهاس ملايوسمنجوغ دغن
بهاس اندونيسيا، دوا قرطس کرج تله دکموکاکن
دان ديينچکن دالم كوڠريس . يغ فرتام قرطس
کرج يغ مگمبرکن ايران فنديتا زعبام دکموکاکن
اوله " فرسکتوان بهاس ملايو يونيبرسيتي
ملايا ۴۴ دان يمشکدوام قرطس کرج يغ مگمبرکن
ايران فروفيسور دقتور فريونو، دکموکاکن اوله
توان اسرف .

تنتغ قرطس کرج اسرف مگمبرکن ايران
فريونو، راستن تيدق منجادي رهسيا - باکي
اورغ ۲ يغ راجين مياسه - کران کبايقکن ايسي
قرطس کرج ايت، بآيک تنتغ ايجان اتو فون
فونيتيک، تله دچيدوق بوله ۲ دري قرطس

— دان میندیر ۲ توان حکام موزه فولیتیکن،
 ماکین منجادیکن سیدغ کوغکریس ملوآه مندغر
 کات ۲ یغ دهمبورکنن .
 ددربواتن دقتور فریونوم اداله منفوق ایر
 ددولغ ۴ کات سنورغ فسرت کوغکریس دری
 اوتارام سمبیل تورن دری تئک استان جوهر .
 دمالو مالو! ساغمة ممالوکن! ۴ کات فول
 سودارا ماسوری ایس. عین. سستراون مودا
 دان اهل ساجق یغترکنل دری اغکاتن
 سستراون 50 .

اف ساي اکن تولیس، برتان ساي دالم هاتي.
 سوال ایجان دان فونیتیک؟ تنافی سوال اینم
 توان زعبا اد تریلیه ددالم، دان بلیوسکارغ سدغ
 بریحه کران ترالو تروق بکرج. جادی بیارکن
 دهولو سمهک بلیو صحه والعافیة دان فولیه
 سفرت سدیکالا.

ساي راس سیارن اخبار اوتوسن ملایو
 (18 سفتهبر 1956) یغ میپارکن سراغن فروفیسور
 فریونو معهتتم ورک نکارا اندونیسیا کتورنن
 عرب اداله ساتو موضوع یغ سرونوق چوک
 درقمنکن دالم مجله قلم این اتتوق کناغن ۲ سجاره.
 تنافی مغاف فروفیسور فریونو میمفغ دری
 سوال بهاس کفد سوال بقسا دان کتورنن؟ ادکه
 دی سوده کالف؟ دان مغاف اخبار اوتوسن
 میپارکن بریتا بوده ایت دموک هدافنن دغن
 حروف بسر؟ فد حال اخبار ایت ساي لیهة همفیر ۲
 منجیله فریونو؟ سدغ بریتان ایت هان
 ممالوکن فروفیسورن یغ ترسبوة دان ممالوکن نکارا
 دان فمرته — اندونیسیا!

سباگی هیتلر، فروفیسور فریونو برتفیق دالم
 کوغکریس بهاس ملایو دسیغافورا:

”افیل کامی داندونیسیا ایغین
 مغاندونیسیاکن کات ۲ عرب، تنتو اد ورک

نکارا عرب یغ لاهیر دان مندافة کفتیمن
 داندونیسیا اکن ماره...!
 ”اورغ ۲ سیغ یغ منجادی ورک نکارا،
 واجب معجرماتی چیتا ۲ ناشیونل اندونیسیا.
 کالو تیدق، لبه بایک کلوار دری اندونیسیا!
 امبوی کارغن! کات سنورغ راکن یغ ترفیغا ۲
 مندغرث.

”بیارکن سی لونچی ترجون دغن لابو ۲.
 بیارکن، بیارکن“، ساهوه ساي سمبیل ترسپوم.
 کالو ساي ورک، نکارا اندونیسیا، تنتو ساي
 اکن منجواب بکینی: چیتا ۲ ناشیونل یغ دفوج ۲
 اوله فا فریونو اف ایسین؟ ستاهو ساي اومة
 اسلام اندونیسیا هان مغنل ناشیونل یغ ایسین
 اسلام. سبب کفد مریک ناشیونل ایت جسدم
 دان روحن ایاله اسلام. جسدم یغ تیدق برپاوا
 هان لایق دقبورکن.

کالو ساي ورک نکارا اندونیسیا، تنتو ساي
 اکن منجواب لاکي: تاوسهله فا فریونو ملفسکن
 دندم کفد ورک اندونیسیا کتورنن عرب، کران
 فربواتن ایت سیا ۲ سهاج، دان تیدق ادسیاف ۲
 یغ اکن مراس ساکیه ملینکن دری فا سندیری.
 سغکوفکه فا فریونو میوندول تیبوق؟ سبترث
 ورک نکارا اندونیسیا کتورنن عرب تله بمبینا
 خدمه ۲ یغ چمرلغ دسگنفلوسوق کفولوان
 اندونیسیا. دالم سکی مان سهاج فروفیسور
 فریونو اکن ترسوا دغن خدمه دان فرجواغن
 مریک: دالم خدمه فیپارن اسلام، دالم فرجواغن
 منتغ فنجاجه، دالم گرککن فولیتیک، دالم دنیا
 فرسور تخبران، دالم عالم فنیدیدیکن، دالم لافغن
 بهاس دالم سسترام دالم میدان کبودایان،
 دانلایینن ۳. سجاره فرجواغن مریک تله ترتولیس
 دغن تینتا امس دری دهولو هتک هاری این
 سنوان ایت منجادی تقارن یغ فدیة کفد
 اورغ ۲ یغرداسر ”هایس مانیم سفه دبواغ“

سفرت فآ فریونو .

کالو ساي ورک نکارا اندونیسیا
تنتو ساي منجواب لاکي: هندقله فروفیسور
فریونو دان اورغ ۲ یغ سألیران دغئن مقتهوي
بهوا ورک نکارا اندونیسیا کتورنن عرب بوکله
اورغ اسیع دانندونیسیا. مریک ممفویای حق دان
کواجیفن تیدق کورغ بارغ ساتو ذره درفد حق
دان کواجیفن فروفیسور فریونو سندیری .
مریک برکواجیفن توندوق کفد چیتا ۲ یغ بایک
— چیتا ۲ اسلام — دان برحق فول منواق الیران یغ
جاهه دان براچون سفرت یغ سدغ دهیدغکن
اوله فریسور فریونو .

الیران یغ سدغ دکموکاکن اوله فریونو،
سسغکوهن ایاله الیران جاوا هندو برچمهور
دغن الیران کریستیان .

الیران فریونو ایاله الیران یغتله درنچغکن
اوله فروفیسر ”سنوک هورگروپی“، اورینتالیس
بلندا یغ ترکل سباکي موزه اسلام یغ نمبر واحد
ایتوله سببن اورغ ۲ اسلام یغ راجین مییاسه
دان چلیق مته یین، منتغ دان منوق بوله ۲ اکن
الیران یغبرنیة جاهه ایت، الیران یغ هندق
مغهافوسکن چورق دان کسن ۲ اسلام دالم
فرسوراتن ملایو دان اندونیسیا .

فروفیسور فریونو سیکیا مقتهوي اکن
سوات حقیقه یغ ترغ بندرغ سفرت متھاری. ورک
نکارا اندونیسیا کتورنن عرب تله ملبورکن دیری
دالم مشارکه اندونیسیا سمنجق براتوس ۲ تاهون
دهولوه سھغک اد داتتاران یغ تیدق دکنل لاکي
اصل کتورنن جک تیدق دسیاسه دان دبوغکر
سلسیلھن .

مثالن، سیاف میغک بهوا المرحوم حاج اکوس
سالم، اورغ بسر اندونیسیا یغکیلاغن ایت:
کتورنن عرب ؟

المرحوم حاج اکوس سالم، المناضل شیخ طاهر

جلال الدین، علماء یغ مشهور، یغ ماسیه هیدوف
دالم مشارکه تانھملایو هاری اینم دان سید
عبدالجمید الخطیب دوتا سعودی دفاکیستان، اداله
کتیک ۲ کتورنن عرب، کتورنن شیخ عبدالله
یغتله بر مستوطن داندونیسیا سمنجق 150 تاهون
یغ لالو. (باچ اوتوسن ملایو 5 نومبر 1948).

سیاف سغک ”سونن گونغ جاتی“ فھلون
اندونیسیا یغ مشهور، یغ تله مغھنچورکن اثمکاتن
فورتوکیس دسوندا کلایف (جاگرتا) دالم تاهون
1527 دان کمدینن مغھنچورکن کراجان هندو
دفعاجارن جاوا باره ایت، بر اصل دري کتورنن عرب؟
سونن گونغ جاتی یغ ممفویای سجاره گمیلغ
اینم، واهی فآ فریونو، ایاله کتورنن عرب فرانککن
اچیہ دان بکس فلاجر اسلام دتانه سوچی مکة
المکرمه . بلیوله یغ تله منماکن سوندا کلایف ایت
دغن نام ”جاگرتا“ ایونکری ریفلیک اندونیسیا
هاری این. (باچ اخبار ”ابادی“ جاگرتا 15
اقتوبر 1956) .

داتتارا قوم بھساون مینغکابو اد یغ برکلر
”سیدی“ دان ”بکیندو“ . مریک یغ
ممفویای کلارن ۲ این ایاله کتورنن عرب .
سسغکوهن ماسیه بایق لاکي کالو ساي ماھو
تولیس، بھکن توان علی سسترو امیجویوم فردان
منتري اندونیسیا یغ سدغ برکواس فد هاری
اینم ایاله کتورنن عرب دري کلوارک
”باشیبیان“ . (باچ مجله ”حکمه“ جاگرتا
کلوارن 23 افریل 1955) .

کتورنن عرب تیدق فرنه مندایق دادا سفرت
فروفیسور فریونو، کتورنن عرب سنتیاس
ملبورکن دیری دالم مشارکه دمان سھاج مریک
براد . تنافی جاغن لوف، مریک تیدق اکن بمیارکن
موزه ۲ اسلام برمھراجلایا . دان تیدق اکسن
توندوق کھد الیران یغ هندق ممفرکوسا اجران

اسلام دان کيودايانن .

ایشین جوک ساي برتانه کفدروفیسور دقتور فریونو . اف ایسین چیتا ۲ ناشیونل یغ دفوج ۲ اوله بلیوم دان مغاف سدغ دتسغ کرمن اوله برجوتاتا ۲ اومه اسلام اندونسیا دری برباکی ۲ فارتی اسلام دان دری برباکی ۲ سوکو - جاوام ملایوم دانلاینن ۲ ؟

دالم سوال این ساي راس تولیسن فنولیس اندونسیا یقترکنل " ابو عبیده " یغ بواھفینان سنتیاس منوھی رواغن " دری صحابه کصحابه " دالم میثکوان " حکمه " جاگرتام اداله منجادی سبایک ۲ جوا بن .

دالم میثکوان " حکمه " 1 ستمبر 1956 ، ایتارا لاین ابو عبیده منولیس :

" بهوا سموا کولغن داندونسیا هاروس برساتوفادومندوکو غ نکارا ریفلیک کیت دغن فرساتوان ناشیونل یغ ارة کو کوه ایت سوده ترغ . نامون دمکین ، تتو تیدق بوله دارتیکن بهواتیفه ۲ کولغن ایت هاروس مغربانکن آیدیولوجی ماسیغ ۲ . دیوقراسی مبري کللواسان باکی تیف ۲ فغانوة سسوات آیدیولوجی اتوق مفرجواغکنن سچارا فرلیسیتیر یغ لیکل دان صح . مک کالو قوم کریستیان براوسها مغیسی داسر نکارا کیت دغن اجران کریستیانیزم ایت حقن . قوم کومیونیسرة جوک برحق مفرجواغکنن اجران ۲ مارکسیزم سفای ترفاکی دالم نکارا کیت . قوم بوذا - جاوی اتو یغ لازم دسبوة ایران "Javanisme" جوک تاد هالغنن براوسها سفای داسر ۲ نکارا کیت برسماغة کبودان اتو ستیدقن ۲ مندوکو غ سماغة مجفاهیة ولوفون جمله فغانوڈاکام بوذا فدماس این تیدق براف باق . ستروسن کولغن اسلام جوک برحق فنوه مفرجواغکن کونسیفسی اسلام سفای منجادی داسر نکارا کیت یغ کبا یقکن فنودقن براکام اسلام . "

ستروسن فنولیس یغ تاجم فینان ایت منولیس :

" تیدقله سفورتیف (عادل - ف .) کالو دغن سمبوین " فرساتوان ناشیونل " مک فارتی یغ برداسر ناشیونل (ایزم) هندق بمقساکن کونسیفسین سنڈیری ، مثالن فنچاسیلا اتو مرهائیزم ، سفای دتریمه بولة ۲ اوله کولغن لاین یغ فون چیتا ۲ لاین ، دغن مناکوتی ۲ بهوا کالو ۲ کونسیفسین تیدق دتریمه مک فرساتوان ناشیونل اکن رتق دان نکارا اکن امبروک (رتوه - ف .) دری دالم .

" هان اورغ ۲ بوده یغ دافه دفرتاکوتی دغن هنتو بواتن ۲ سماچم ایت . یغ برفیکر لواس دان کریتیس ، اکن اغکة باهو . مریک تاهوم بهوا دالم حال سماچم ایت ، ناشیونالیزم سباکی بیکریف ، سباکی فغرتین ادان بغشام natie ، ریس ، کبشآن ، هندق دچاتوة اتو دتوغکائی اوله کولغن ترتتو یغ کبتولن فارتین برنام " ناشیونل " هغک فغرتین کبشآن هندق دجادیکنن سوات آیدیولوجی ، سوات ایزم ، سوات فنداغن هیدوف ، سوات کیقینن هیدوف یغ هندق دسجاچرکن دغن ایزم ۲ لاین سفرت اسلامیزم ، کومیونیزم ، سوشیالیزم ، لیبرالیزم ، دانلاین ۲ . . . . . "

فنولیس اندونسیا یغ برجیوا اسلام ایت منوتف تولیسنن دغن برکات :

" اتوغله ، کالغن کیت قوم مسلمین تیدق اد ککاچوان برفیکر معنای فهم ۲ کهیدوفن . کالو اذ ساتو فارتی اسلام (مثالن مشومی) منداسرکن فرجواغنن فد چیتا ۲ اسلامیزم اتو نکارا اسلام ، مک فارتی اسلام لاینن جوک برفکغ فد داسر اسلامیزم ، تیدق اد یغ ماهو چویا ۲ مگکسی نام اسلامیزم دغن نام لاین یغ برصفه کاندوتیسیمان . . . . . "

سکین دهولو اتوق فروفیسور دقتور فریونو .